

Rietmaaisel uit kavelsloten met een alternatief maaibeheer onderwerken?

Bastiaan Meerburg en Gertjan Holshof

Het Praktijkonderzoek Veehouderij doet de laatste jaren veel onderzoek naar de introductie van agrarisch natuurbeheer op agrarische bedrijven. Ook knelpunten worden in beeld gebracht. Sinds 1999 worden de kavelsloten op de Waiboerhoeve anders beheerd dan het standaard twee keer per jaar klepelen, waarbij een grote hoeveelheid rietmaaisel vrijkomt. In een proef zal worden gekeken of het onderwerken van (vers) rietmaaisel op maisland een goede oplossing is om van dit natuur-bijproduct af te komen.

Het Praktijkonderzoek Veehouderij is onlangs begonnen met een onderzoek naar de effecten van het onderwerken van rietmaaisel in bouwland. Doel van dit onderzoek is om te kijken of er een zekere meerwaarde aan rietmaaisel kan worden gegeven. Het onderzoek wordt gehouden op proefbedrijf De Waiboerhoeve nabij Lelystad. Het rietmaaisel dat voor deze proef wordt gebruikt is afkomstig uit de kavelsloten op dit bedrijf die het afgelopen jaar zijn beheerd volgens een alternatief beheerssysteem.

Anders dan normaal

Bijzonder aan dit systeem is dat slechts één oever van de sloot eenmaal per jaar gemaaid wordt, waarbij het gemaaide product wordt afgevoerd en dat het riet op de tegenovergelegen oever blijft staan. Normaal werden de sloten twee of drie keer per jaar geklepeld, waarbij het materiaal niet werd afgevoerd. Het jaar erop wordt dan de andere zijde gemaaid en afgevoerd.

Verspreiden rietmaaisel.

Meer natuur

Doel van dit beheer is de ontwikkeling van meer natuur op landbouwbedrijven. Sloten zijn voor dit doel ideaal, omdat slootranden meestal toch al wat minder intensief worden bewerkt dan de rest van het perceel en omdat agrariërs bereid zijn om juist daar enige financiële verliezen te accepteren. Vooral vlinders, libellen en zangvogels hebben baat bij deze vorm van beheer van de kavelsloten. Er is voor toepassing van dit beheer echter (nog) wel een ontheffing vereist van het Waterschap, want sloten blijven primair dienen voor de ontwatering.

Afvalproduct

Bij dit maaibeheer komt echter een grote hoeveelheid maaisel (hoofdzakelijk riet) vrij. In principe is dit een afvalproduct van natuurbeheer. Vraag is wat met dit product te doen. Afvoeren is een optie, maar dit is erg duur. Composteren op het eigen bedrijf zou ook kunnen, maar is redelijk arbeidsintensief. Een mogelijke optie zou onderwerken op bouwland kunnen zijn, waarbij het denkbaar is dat riet het organischestofgehalte van de bodem verhoogt. Er kan ook een negatieve kant aan zitten: het vergroten van de onkruiddruk in de mais.

Proef

Om deze effecten te kunnen bepalen is deze proef opgezet. Er is voor gekozen om twee verschillende hoeveelheden riet onder te werken, namelijk 15 m³ per hectare en 30 m³ per hectare. Deze hoeveelheden zijn gebaseerd op hoeveelheden die gebruikelijk zijn voor het onderwerken van stromest. Met behulp van een mestverspreider is het rietmaaisel op de testobjecten gebracht. De bodemketting zorgde ervoor dat het (oude) riet toch in kleine stukjes werd geknakt, zodat voor een stropende werking bij het ploegen niet hoefde te worden gevreesd. Na het onderwerken is begonnen met de (normale) voorbereidingen van de maisteelt op het perceel. De mais zal op de normale praktijkmanier worden geteeld en ook de op de Waiboerhoeve gebruikelijke onkruidbestrijding ondergaan. Gedurende de maisteelt wordt de onkruiddruk regelmatig bepaald. Ook de ontwikkeling van het organischestofgehalte van de bodem wordt gevolgd. Bij oogst zal de opbrengst bepaald worden in verband met eventuele negatieve (of positieve) effecten. Het uiteindelijke proefresultaat zal antwoord geven op de vraag of het onderwerken van vers rietmaaisel een mogelijke oplossing is.